

AK-7460 Seat No. _____
Second Year B. Com. (Non CBCS) Examination
March / April – 2016
Cost Accounting
(Old Course)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 100

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(2) પ્રશ્નપત્ર પાંચ પ્રશ્નોનું છે.

1 યશ લિમિટેડ એક કરાર કે જેની કિંમત રૂ. 37,50,000 છે તેની માહિતી **20**

નીચે મુજબ આપે છે. કરાર લેનાર પ્રમાણિત કામના 90% લેખે રોકડ આપે છે.

વિગત	2012-13	2013-14	2014-15
માલસામાન રૂ.	4,50,000	5,50,000	3,15,000
મજૂરી	4,25,000	5,75,000	4,25,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	17,500	62,500	22,500
પરોક્ષ ખર્ચ	7,500	10,000	-
પ્રમાણિત કામ	8,75,000	28,25,000	37,50,000
બિન પ્રમાણિત કામ	-	50,000	-
ખાન્ટ	50,000	-	-

વર્ષ 2012-13, 2013-14 અને 2014-15 ના અંતે ખાન્ટની કિંમત રૂ.

40,000, રૂ. 25,000 અને રૂ. 10,000 કમાનુસાર હતી. કરાર ખાતા બનાવો તેમજ પાકા સરવૈયામાં બાકી દર્શાવો. (ત્રણોય વર્ષ માટે).

અથવા

1 એક વસ્તુ ઉત્પાદનની ગ્રાં પ્રક્રિયા X, Y અને Z માંથી પસાર થાય છે. 20
 X પ્રક્રિયામાં કાચા માલના 4000 એકમો. એકમદીઠ રૂ. 6ના ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા X	પ્રક્રિયા Y	પ્રક્રિયા Z
પરચુરણ માલ રૂ.	20,800	15,840	27,120
મજૂરી રૂ.	18,000	28,000	40,000
પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.	14,000	20,000	32,000
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમોમાં)	3,800	3,360	3,000
સામાન્ય બગાડ	5%	10%	15%
બગાડની એકમદીઠ ઉપજ	રૂ. 4	રૂ. 8	રૂ. 10

ઉપરની માહિતીના આધારે પ્રક્રિયા ખાતા તૈયાર કરો.

2 જ્ય લિમિટેડ વર્ષ 2015 દરમિયાન 1000 સેલફોનનું ઉત્પાદન અને વેચાણ 20
 કર્યું. વર્ષ 2015નું સંક્ષિપ્ત વેપાર અને ન.નુ. ખાતુ નીચે મુજબ છે.

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	1,60,000	વેચાણ	8,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,40,000		
ઉત્પાદન ખર્ચ	1,00,000		
કાચો નફો (GP)	3,00,000		
	8,00,000		8,00,000
વહીવટી અને સ્ટાફનો પગાર	1,20,000	કાચો નફો (GP)	3,00,000
ભાડું	20,000		
સામાન્ય ખર્ચ	40,000		
વેચાણ ખર્ચ	60,000		
ચો. નફો (NP)	60,000		
	3,00,000		3,00,000

વર્ષ 2016માં નીચે મુજબ અંદાજ છે.

- (1) ઉત્પાદન અને વેચાણ 1200 એકમો.
- (2) માલસામાનની કિંમતમાં આગલા વર્ષ કરતાં 20%નો વધારો થશે.
- (3) મજૂરીનો દર 5% થી વધશે.
- (4) ઉત્પાદન ખર્ચ માલ અને મજૂરીના સંયુક્ત પ્રમાણમાં વધશે.
- (5) એકમ દીઠ વેચાણ ખર્ચ કોઈ ફેરફાર થશે નહીં
- (6) અન્ય ખર્ચમાં ઉત્પાદનની કોઈ અસર થશે નહિં.

વેચાણ કિંમત ઉપર 10% નકો મળે તે રીતે વર્ષ 2016માં સેલફોનનું ઉત્પાદન કઈ કિંમતે વેચવું જોઈએ તે માટે એક પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

2 રાજ કંપનીનું વેપાર અને ન.નુ. ખાતુ નીચે મુજબ છે.

20

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
ખરીદી 25,210		વેચાણ (50,000 એકમો રૂ. 1.50 લેખ)	
-આખર સ્ટોક <u>4,080</u>	21,130		75,000
સીધી મજૂરી	10,500	વટાવ	260
કારખાના ખર્ચ	12,130	જમીન વેચાણ કમીશન	2,340
વેચાણ ખર્ચ	7,100		
ઓફિસ ખર્ચ	5,340		
ઘસારો	1,100		
ચોખ્ખો નકો (NP)	20,300		
	77,600		77,600

- (1) પડતરના હિસાબોમાં આખર સ્ટોક રૂ. 4,280ની કિંમતે ગણેલ છે.
- (2) કારખાના ખર્ચ પડતરના હિસાબોમાં સીધી મજૂરીના 100% ગણેલ છે.
- (3) પડતર હિસાબોમાં વેચાણ ખર્ચ વેચાણ કિંમતના 10% ગણેલ છે.
- (4) પડતર હિસાબોમાં ઘસારો રૂ. 800 નોંધેલ છે. અને ઓફિસ ખર્ચ 5,000 નોંધેલ છે.
- (5) પડતર હિસાબો મુજબ નકો રૂ. 19,770 છે. મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

3 કોલસાની ખોટા પ્રમાણમાં વપરાશ કરતું એક કારખાનું કોલસાની બે ખાણ A 20
 અને B વચ્ચે સ્થિત છે. કારખાનાથી ખાણ A 10 કિલોમીટર અને ખાણ B 15
 કિલોમીટર દૂર છે. ખાણોમાંથી કોલસા વહન કરવા માટે 5 ટનની શક્તિવાળી ટ્રકોના
 એક કાફલાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. ટ્રક ચાલુ હોય ત્યારે તેની સરેરાશ ગતિ
 કલાક દીઠ 30 કિલોમીટર હોય છે. કારખાનામાં માલ ઉત્તારતાં નિયમિત 10
 મિનિટનો સમય લાગે છે. A ખાણમાં માલ ચાલવવામાં દરેક બોજા દીઠ સરેરાશ
 30 મિનિટ લાગે છે. જ્યારે B માં 20 મિનિટ.
 ડ્રાઇવરનો પગાર, ધસારો, વીમો અને વેરાનો ખર્ચ ટ્રક ચાલુ વહનના કલાકદીઠ
 રૂ. 9 થાય છે. જ્યારે બળતણા, તેલ, ટાયર, અને ભરામત તથા જાળવણીનો ખર્ચ
 ફરેલા કિલોમીટર દીઠ રૂ. 1.20 થાય છે.
 દરેક ખાણમાંથી કોલસો વહન કરવા માટે એક ટન કિલોમીટર દીઠ પડતર દર્શાવતું
 પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

3 પ્રશ્નાવ ખિ.માં ગ્રાણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C તથા બે સેવા વિભાગો 20
 D અને E છે. નીચેની માહિતી કંપનીના રેકાર્ડમાંથી આપવામાં આવી છે.

ભાડું અને વેરો	રૂ. 5000	પાવર	રૂ. 1,500
વીજળી બત્તી	રૂ. 600	મશીનરીનો ધસારો	રૂ. 10,000
પરોક્ષ મજૂરી	રૂ. 1,500	પરચૂરણ ખર્ચો	રૂ. 10,000
અન્ય માહિતી			

	કુલ	A	B	C	D	E
રેકેલી જગ્યા (ચો.ફૂટ)	10,000	2,000	2,500	3,000	2,000	500
વીજળી પોઇન્ટ	60	10	15	20	10	5
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	10,000	3,000	2,000	3,000	1,500	500
યંત્રોનો હોર્સ્પાવર	150	60	30	50	10	-
યંત્રની કિંમત (રૂ.)	2,50,000	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
કામના કલાકો	-	6225	4028	4066	-	-
પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.						

4 એક કંપનીના કોસ્ટ એકાઉન્ટન્ટ તરીકે તમને જાણવા મળ્યું છે કે જોબ નંબર 20 ABCની વેચાણ કિંમત નીચે મુજબ નક્કી કરવામાં આવેલ છે.

માલસામાન	રૂ. 280
પ્રત્યક્ષ મજૂરી 18 કલાક, કલાક દીઠ રૂ. 10 લેખે	180
(A વિભાગ 8 કલાક, B વિભાગ 6 કલાક, C વિભાગ 4 કલાક)	
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	<u>20</u>
પ્રાથમિક પડતર	480
ઉમેરો : કારખાના શિરોપરી ખર્ચ (પ્રા. પડતરના 25%)	<u>120</u>
કુલ પડતર	<u>600</u>

ગયા વર્ષના નફ્ફા-નુકશાન ખાતા મુજબ નીચેની પરિસ્થિતિ હતી.

			રૂ.
માલસામાન		રૂ.	3,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	: A વિભાગ	20,000	
	B વિભાગ	24,000	
	C વિભાગ	<u>16,000</u>	60,000
કારખાનાના ખર્ચ	:		
	A વિભાગ	10,000	
	B વિભાગ	18,000	
	C વિભાગ	<u>4,000</u>	32,000
વિશિષ્ટ માલસામગ્રી			8,000
વેચાણ ખર્ચ			40,000
વેચાણ			<u>5,00,000</u>
ચોખ્ખો નફ્ફો			<u>60,000</u>

ત્રણે ખાતામાં સરેરાશ દૈનિક મજૂરી દર એક સરખો છે. ઉપરની વિગતો પરથી જોબ પડતર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. વેચાણ કિંમત નક્કી કરવા માટે કુલ પડતર પર 20% નફ્ફો ચઢાવો.

અથવા

4	(અ) નીચેની માહિતી પરથી (a) વરદી સપાટી (b) લઘુતમ સપાટી (c) ગુરુતમ સપાટી (d) સરેરાશ સપાટી અને (e) ભય સપાટીની ગણતરી કરો. (1) માલ મેળવવા માટે વધુમાં વધુ સમય દિવસ 45 (2) માલ મેળવવા લાગતો સરેરાશ સમય દિવસ 35 (3) માલ મેળવવા લાગતો ઓછામાં ઓછો સમય દિવસ 25 (4) તાત્કાલિક ખરીદી મેળવતાં લાગતો સમય દિવસ 5 (5) દૈનિક વધુમાં વધુ વપરાશ નો દર એકમો 30 (6) દૈનિક સરેરાશ વપરાશનો દર એકમો 25 (7) દૈનિક ઓછામાં ઓછો વપરાશનો દર એકમો 20 (8) વરદી જથ્થો એકમો 600	10
	(બ) એક કાનું અંગે સમય વેતન પ્રમાણો 9 કલાકનો સમય રાખવામાં આવે છે. એક કામદાર કાર્ય વેતન પ્રમાણો 6 કલાકમાં કાર્ય પૂરું કરે છે. તેને કલાકના 75 પૈસા વેતન મળે છે.	10
	માલસામાનની કિંમત રૂ. 12 છે કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ, પ્રત્યક્ષ મજૂરીના 150% છે. નીચેની યોજના હેઠળ કારખાના પડતર શોધો.	
	(1) કાર્ય વેતન પ્રથા (2) હેલ્પી વેતન પ્રથા (3) રોવેન વેતન પ્રથા	
5	ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)	20
	(1) સ્વયં ભાવ વર્ધક કલમ (2) ABC વર્ગીકરણ (3) મજૂર ફેરબદલી દર (4) યાંત્રિક કલાક દર	

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Attempt all the questions.
- (2) The question paper contains five questions.

1 The following information of Yash Ltd. relates to a **20** contract for Rs. 37,50,000. The contractee pays 90% cash against work certified.

Particulars	2012-13	2013-14	2014-15
Materials Rs.	4,50,000	5,50,000	3,15,000
Wages	4,25,000	5,75,000	4,25,000
Direct Expenses	17,500	62,500	22,500
Indirect Expenses	7,500	10,000	-
Work Certified	8,75,000	28,25,000	37,50,000
Work uncertified	-	50,000	-
Plant	50,000	-	-

The value of the plant at the end of the year 2012-13, 2013-14 and 2014-15 was Rs. 40,000, Rs. 25,000 and Rs. 10,000 respectively. Prepare contract accounts and show the balances in Balance Sheet (for three years).

OR

1 A product passes from three process viz X, Y and Z. 4000 **20** units of raw material at Rs. 6 per unit were admitted in the process X. Other particulars are as under :

Particulars	Process X	Process Y	Process Z
Misc. Materials	20,800	15,840	27,120
Wages	18,000	28,000	40,000
Indirect Exp.	14,000	20,000	32,000
Actual Prod. (Units)	3,800	3,360	3,000
Normal Wastage (%)	5%	10%	15%
Price per unit of wastage	Rs. 4	Rs. 8	Rs. 10

Prepare Process Accounts.

2 Jay Ltd. manufactured and sold 1000 cell phone in **20**
 the year 2015. Its summarized Trading and Profit and Loss
 Account for the year 2015 is set out below.

Particulars	Amount Rs.	Particulars	Amount Rs.
To Cost of Materials	1,60,000	By Sales	8,00,000
Direct Wages	2,40,000		
Manufacturing charges	1,00,000		
G.P.	3,00,000		
	8,00,000		8,00,000
Mgt. and Staff Salaries	1,20,000	by G.P.	3,00,000
Rent	20,000		
General Exp.	40,000		
Selling Exp.	60,000		
N.P.	60,000		
	3,00,000		3,00,000

For the year 2016, it is estimated that :

- (1) The output and sales will be 1200 cell phones.
- (2) Price of materials will raise by 20% on previous levels
- (3) Wages rates will rise by 5%
- (4) Manufacturing charges will increase in proportion to the combined cost of material and wages.
- (5) Selling exp. per unit will remain unchanged.
- (6) Other exp. will remain unchanged by the rise in output.

Prepare a statement showing the price at which cell phones to be manufactured in 2016 should be marketed so as to show a profit 10% on selling price.

OR

2 Following is the Trading and Profit and Loss Account of **20**
Raj Ltd.

Particulars	Amount (Rs.)	Particulars	Amount (Rs.)
Purchase	25,210	Sales (50,000 units @	
Closing stock <u>– 4,080</u>	21,130	Rs.1.50 per unit)	75,000
Direct Wages	10,500	Discount	260
Factory Exp.	12,130	Commission on sale of	
Sales Exp.	7,100	land	2,340
Office Exp.	5,340		
Depreciation	1,100		
Net Profit	20,300		
	77,600		77,600

- (1) In cost account closing stock is valued at Rs. 4,280
- (2) Factory exp. recorded 100% of wages in Cost Accounts
- (3) In cost Accounts sales expenses recorded 10% of sales.
- (4) In Cost Accounts Depreciation is recorded Rs. 800 and office exp. Rs. 5,000.
- (5) Profit as per Cost Accounts, Rs. 19,770.

Prepare Reconciliation statement.

3 A factory which uses a large quantity of coal situated **20**
between two collieries A and B. A is at a distance of 10
kilometers and B 15 kilometers from the factory. A fleet of
lorries of 5 ton carrying capacity is used for the transport
of coal from collieries. The lorries average a speed of 30
kilometeres per hour when running and regularly takes 10
minutes to unload of the factory. The loading time averages
30 minutes per load of A and 20 minutes per load of B
colliery.

Driver's wages, depreciation, insurance and taxes are found
to cost Rs. 9 per hour operated. Fuel oil, tyres, repairs and
maintenance cost Rs. 1.20 per kilometer run.

Draw up a statement showing the cost per ton kilometer of
carrying coal from each colliery.

OR

3 The Pranav Ltd. has three production department A, B, **20**
 C and two service departments D & E. The following figures
 are extracted from the records of the company.

Rent and Rates	Rs. 5000	Power	Rs. 1,500
General Lighting	Rs. 600	Dep. of Machinery	Rs. 10,000
Indirect Wage	Rs.1,500	Sundries	Rs. 10,000

The following further details are available.

	Total	A	B	C	D	E
Floor Space (sq. ft)	10,000	2,000	2,500	3,000	2,000	500
Light Points	60	10	15	20	10	5
Direct Wages (Rs.)	10,000	3,000	2,000	3,000	1,500	500
H.P. of machines	150	60	30	50	10	-
Value of Machinery (Rs.)	2,50,000	60,000	80,000	1,00,000	5,000	5,000
Working Hours	-	6225	4028	4066	-	-

From the above information, apportion the expenses among departments on suitable basis.

4 As a Cost Accountant of a company you find that **20**
 the selling price of a Job No. ABC has been calculated
 as follows :

Materials	280
Direct wages 18 hours at Rs. 10 per hour	180
(Dept A - 8 hours, Dept B - 6 hours, Dept C - 4 hours)	
Direct Expenses	<u>20</u>
Prime cost	480
Add : Factory overheads (25% on prime cost)	<u>120</u>
Total cost	<u>600</u>

An analysis of the previous year's Profit and Loss Account shows the following :

		Rs.
Materials		3,00,000
Direct Wages	: Dept A	20,000
	Dept. B	24,000
	Dept. C	<u>16,000</u> 60,000
Factory Overheads		
	Dept A	10,000
	Dept. B	18,000
	Dept. C	<u>4,000</u> 32,000
Specific Materials		8,000
Selling Overheads		40,000
Sales		<u>5,00,000</u>
Net Profit		60,000

The average daily wages rate is identical in all the three departments. Draw up a job cost sheet. Add to the total JobCost 20% for profit and find out the final selling price.

OR

4 (a) From the following information calculate : 10

- (a) Re-order stock level
- (b) Maximum stock level
- (c) Maximum stock level
- (d) Average stock level
- (e) Danger stock level

(1) Maximum Delivery period	45 days
(2) Average Delivery period	35 days
(3) Minimum Delivery period	25 days
(4) Maximum Delivery period for emergency purchase	5 days
(5) Maximum Rate of consumption per day	30 units
(6) Average Rate of consumption per day	25 units
(7) Minimum rate of consumption per day	20 units
(8) Ordering quantity	600 units

(b) A worker is allowed 9 hours to complete a job on time wages. He completes the job in 6 hours on piece wages. His time wage is 75 paise per hour.

Material cost of product is Rs. 12 and factory overheads are recovered at 150% of the total direct wages.

Calculate the factory cost of production under :

- (1) Piece wage plan
- (2) Halsey wage plan
- (3) Rowan Wage Plan

5 Write short notes : (any two) **20**

- (1) Escalation clause
- (2) ABC Analysis
- (3) Labour turnover rate
- (4) Machine Hour rate.
